

คณะกรรมการดำเนินการแต่งตั้งข้าราชการโดยระบบคุณธรรม

วิชากรรณ จุ้ยลำเพ็ญ

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

กลุ่มงานบริการวิชาการ 1 สำนักวิชาการ

ระบบราชการเป็นกลไกสำคัญของระบบการเมือง และมีความสำคัญต่อความมั่นคงหรือเสถียรภาพของรัฐบาลอย่างมาก เพราะถ้าการนำนโยบายของรัฐบาลไปปฏิบัติและจัดทำได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ประชาชนก็จะพึงพอใจรัฐบาลอีกทั้งยังเป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาสังคมอีกด้วย ซึ่งในระบบราชการไทยจะมีข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอยู่สองประเภท คือ ข้าราชการประจำและข้าราชการการเมือง

ข้าราชการประจำ คือบุคคลซึ่งได้รับการบรรจุและแต่งตั้งตามกฎหมาย โดยได้รับเงินเดือนจากงบประมาณหมวดเงินเดือน ในกระทรวง ทบวง กรม ตั้งแต่ปลัดกระทรวง อธิบดี ผู้อำนวยการสำนัก หัวหน้ากลุ่ม ไปจนถึงเจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐ สำหรับข้าราชการการเมือง คือ ผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ที่มีกฎหมายกำหนดไว้ให้เป็นข้าราชการการเมือง ได้แก่ ผู้ดำรงตำแหน่งข้าราชการการเมืองในฝ่ายบริหาร เช่น นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวง ที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี เลขาธิการนายกรัฐมนตรี โฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวง ฯลฯ ผู้ดำรงตำแหน่งข้าราชการการเมืองในฝ่ายนิติบัญญัติ เช่น ที่ปรึกษาประธานรัฐสภา ที่ปรึกษาประธานสภาผู้แทนราษฎร เลขาธิการประธานวุฒิสภา เลขาธิการผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ฯลฯ ผู้ดำรงตำแหน่งในราชการส่วนท้องถิ่น เช่น ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เลขาธิการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เลขาธิการประธานสภากรุงเทพมหานคร นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี ฯลฯ (จรวยพร ธรณินทร์, ม.ป.ป., น.1)

บทบาทหน้าที่ของข้าราชการ คือ การให้บริการประชาชนไม่ว่าจะเป็นการให้บริการด้วยจิตสำนึกหรือเป็นการบริการไปตามหน้าที่ ย่อมถือเป็นหน้าที่ของข้าราชการที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้สมกับพระบรมราโชวาทที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานเนื่องในโอกาสวันข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช 2533 ว่า “ในการปฏิบัติราชการนั้นขอให้ทำหน้าที่เพื่อหน้าที่ อย่างนี้ถึงบำเหน็จรางวัลหรือผลประโยชน์ให้มาก ขอให้ถือว่าการทำหน้าที่ได้สมบูรณ์เป็นทั้งรางวัลและประโยชน์อย่างประเสริฐ จะทำให้บ้านเมืองไทยของเราอยู่เย็นเป็นสุขและมั่นคง” นอกจากนี้ยังมีบทบาทในการนำนโยบายที่ฝ่ายการเมืองกำหนดไว้ไปปฏิบัติอย่างเหมาะสม มีระเบียบวินัย คำนึงถึงความถูกต้องเพื่อให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด สำหรับบทบาทโดยทั่วไปของฝ่ายการเมือง จะเป็นผู้กำหนดนโยบาย สนับสนุนทรัพยากรให้เหมาะสมเพียงพอ และกำกับ ควบคุม ตรวจสอบการดำเนินนโยบาย ทั้งนี้หากความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างข้าราชการประจำและฝ่ายการเมืองเป็นไปในทางที่ดีจะทำให้สามารถร่วมมือกันในการปกครองบริหารประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด (จรวยพร ธรณินทร์, ม.ป.ป., น. 1)

อย่างไรก็ตาม หากเปรียบเทียบลักษณะของข้าราชการประจำกับฝ่ายการเมือง จะพบว่ามีความแตกต่างกัน ในหลายประเด็นตั้งแต่เรื่องที่มา ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง ความมั่นคงของหน้าที่ หลักความเป็นกลาง ระดับความรู้ ความชำนาญเฉพาะด้าน รวมทั้งเป้าหมายและวิธีการทำงานปรากฏตามตาราง ดังนี้

ตารางเปรียบเทียบลักษณะที่แตกต่างกันของข้าราชการประจำกับฝ่ายการเมือง

	ข้าราชการประจำ	ฝ่ายการเมือง
1. ที่มา	โดยการสอบคัดเลือกเข้ามา โดยระบบคุณธรรม ด้วยระเบียบ กฎเกณฑ์ข้อบังคับ มีการกำหนด คุณสมบัติไว้แน่นอน	โดยการเลือกตั้ง มีความผูกพันกับชาวบ้าน โดยผ่านจากการหาเสียง มีการช่วยเหลือ เกื้อกูลกันทั้งในระบบอุปถัมภ์ และระบบ คุณธรรม
2. ระยะเวลา การดำรง ตำแหน่ง	ครบตามวาระเกษียณอายุราชการ 60 ปี 65 ปี แต่สามารถลาออกหรือ เข้าโครงการเกษียณอายุก่อนกำหนด ได้โดยเต็มใจ	3 ปี 4 ปี 5 ปี ตามที่กฎหมายกำหนด แต่ในความเป็นจริงอาจสิ้นสุดเร็วไม่ครบ วาระได้ เช่น มีการยุบสภา มีการลาออก ถูกให้ลาออกโดยไม่เต็มใจ
3. ความมั่นคง ของหน้าที่	มีหลักประกันในความมั่นคง	ตำแหน่งขึ้นลงเป็นไปอย่างรวดเร็ว อาจ สับเปลี่ยนขึ้นอยู่กับการเมืองบ้านเมือง
4. หลักความ เป็นกลาง	มีหลักประกันในเรื่องความเป็นกลาง เพราะข้าราชการมีความรับผิดชอบ ต่อกฎหมาย ระเบียบ ที่ให้ข้าราชการ ประพฤติ ปฏิบัติ	ความเป็นกลางทำได้ยาก เพราะมีการ เปลี่ยนพรรค เปลี่ยนพวก หรือเปลี่ยนผู้นำ มีความเกื้อกูลผู้มีส่วนผลักดันให้เข้ามา ได้รับตำแหน่ง
5. ความรู้	หลากหลายตั้งแต่ระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพ (ปวช.) หรือเทียบเท่าขึ้นไป จนถึงระดับปริญญาเอก	หลากหลายตั้งแต่ระดับประถม (นักการเมืองท้องถิ่น) จนถึงระดับ ปริญญาเอก
6. ความ ชำนาญเฉพาะ ด้าน	ตรงกับตำแหน่ง แม้จะไม่เชี่ยวชาญ โดยตรง ก็จะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ในสาขานั้น	มีประสบการณ์เชี่ยวชาญเฉพาะด้านไม่ตรง กับตำแหน่งหน้าที่ เช่น รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงสาธารณสุข ไม่จบทางด้าน สาธารณสุขโดยตรง
7. เป้าหมาย และวิธีการ ทำงาน	รับนโยบายจากรัฐบาล กระทรวง ทบวง กรม การบังคับบัญชาเป็น ลำดับชั้นและปฏิบัติตามเป้าหมาย การทำงาน เพื่อความอยู่ดี มีสุขของ ประชาชน	หวังให้ข้าราชการปฏิบัติเพื่อตอบสนอง นโยบายของรัฐบาล มีผลงานเพื่อเป็นฐาน เสียงในการเลือกตั้งครั้งต่อไป

ที่มา : ภาวิณี ปุณณกันต์, เมื่อข้าราชการต้องทำงานกับนักการเมือง, ม.ป.ป.

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าข้าราชการในระดับปลัดกระทรวงหรือหัวหน้าส่วนราชการ มีความสำคัญมาก ที่จะต้องมีความสัมพันธ์ที่ดีและเชื่อมโยงกับฝ่ายการเมืองเพราะในฐานะหัวหน้าส่วนราชการที่ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย รวมทั้งนโยบายที่คณะรัฐมนตรีแถลงต่อรัฐสภา รักษาประโยชน์ส่วนรวม ปฏิบัติหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาล อำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ประชาชนอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งต้องวางตัวเป็นกลางทางการเมืองในการปฏิบัติหน้าที่และในการปฏิบัติกรอื่นที่เกี่ยวข้องให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ดังนั้น การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ปลัดกระทรวงหรือหัวหน้าส่วนราชการจึงมีความสำคัญมากเพื่อให้ได้บุคคลที่เหมาะสมในเรื่องดังกล่าว ซึ่งตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 กำหนดให้การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ประเภทบริหารระดับสูงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวง หัวหน้าส่วนราชการระดับกรมที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือรับผิดชอบการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีหรือต่อรัฐมนตรี แล้วแต่กรณี ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณานุมัติ เมื่อได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีแล้ว ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดเป็นผู้สั่งบรรจุและให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง แต่ที่ผ่านมามักพบว่ามีปัญหาในการบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการระดับสูง ดังนี้

1. ปัญหาการแทรกแซงของฝ่ายการเมืองในการแต่งตั้งข้าราชการ
2. ปัญหาการซื้อขายตำแหน่ง
3. ปัญหาการขาดกลไกในการตรวจสอบการใช้ดุลพินิจของผู้มีอำนาจแต่งตั้ง

ดังนั้นในการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญจึงได้กำหนดให้มีคณะกรรมการดำเนินการแต่งตั้งข้าราชการโดยระบบคุณธรรมขึ้นซึ่งเป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อป้องกันการแทรกแซงของฝ่ายการเมืองในการแต่งตั้งข้าราชการในระดับปลัดกระทรวงหรือหัวหน้าส่วนราชการ และให้การแต่งตั้งเป็นไปโดยระบบคุณธรรม คณะกรรมการชุดนี้จะดำเนินการเพื่อให้การแต่งตั้งข้าราชการระดับสูง คือ ปลัดกระทรวงหรือตำแหน่งผู้บริหารที่เทียบเท่าปลัดกระทรวงอยู่บนพื้นฐานของระบบคุณธรรมอย่างแท้จริง ซึ่งองค์ประกอบของคณะกรรมการชุดนี้ จะประกอบด้วยกรรมการ 7 คน ที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภาโดยสรรหาจากบุคคล 3 กลุ่ม ดังนี้

1. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) จำนวน 2 คน
2. ผู้เคยดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่าปลัดกระทรวง และพ้นจากราชการไปแล้ว ซึ่งได้รับเลือกตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ จำนวน 3 คน
3. ผู้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการจริยธรรมของทุกกระทรวง ซึ่งเลือกกันเองตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ จำนวน 2 คน

คณะกรรมการชุดนี้มีวาระการดำรงตำแหน่ง 2 ปี นับตั้งแต่วันที่ทรงแต่งตั้งโดยจะดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว ทำหน้าที่ในการพิจารณารายชื่อผู้ที่มีความเหมาะสมที่จะดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงหรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า จำนวน 3 รายชื่อ เพื่อเสนอให้นายกรัฐมนตรีพิจารณาและนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งต่อไป แต่หากนายกรัฐมนตรีไม่เห็นชอบบุคคลตามรายชื่อที่เสนอในวาระแรกนั้น นายกรัฐมนตรีสามารถให้คณะกรรมการฯ นำเสนอรายชื่อเพิ่มเติมภายในระยะเวลาที่กำหนดได้

ซึ่งการดำเนินการแต่งตั้งข้าราชการระดับปลัดกระทรวง หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าปลัดกระทรวงด้วยวิธีการนี้ จำเป็นต้องมีกฎหมายลำดับรองกำหนดวิธีการในรายละเอียดเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อไป เช่น ให้มีการสอบถามความเห็นหรือลักษณะบุคคลและลักษณะภารกิจจากรัฐมนตรีเจ้าสังกัด เพื่อนำมาประกอบการพิจารณา จะต้องให้มีการสมัครหรือแสดงเจตนาสมัครสำหรับบุคคลที่ไม่ได้รับราชการอยู่ในกระทรวงที่จะมีการพิจารณาแต่งตั้งเพื่อให้เกิดการแต่งตั้งระบบเปิด รวมทั้งจะต้องให้สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (สำนักงาน ก.พ.) จัดทำข้อมูลประวัติและผลงานของบุคคลเพื่อประกอบการพิจารณา เป็นต้น (ปรีชา วัชรภักย์, 2558, น. 15)

จากการที่คณะกรรมการข้าราชการรัฐธรรมนูมีมติให้มีคณะกรรมการดำเนินการแต่งตั้งข้าราชการโดยระบบคุณธรรม ทำให้มีนักวิชาการและบุคคลที่เกี่ยวข้องแสดงความคิดเห็นเป็นจำนวนมาก สามารถสรุปเป็นข้อดีและข้อเสีย ได้ดังนี้

ข้อดี	ข้อเสีย
<ol style="list-style-type: none"> 1. เป็นการยกระดับมาตรฐานของประเทศไทยในการแต่งตั้งข้าราชการระดับสูง ซึ่งในประเศยุโรป รวมถึงสหรัฐอเมริกา ได้ใช้ระบบแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงด้วยระบบกรรมการพิจารณาแต่งตั้งข้าราชการ เพื่อปกป้องศักดิ์ศรี ความซื่อสัตย์ ไม่เลือกปฏิบัติกับข้าราชการ 2. ป้องกันการแทรกแซงของฝ่ายการเมืองในการแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการ 3. ข้าราชการจะได้รับความเป็นธรรมในการแต่งตั้ง เป็นการสร้างความยุติธรรมระหว่างฝ่ายการเมืองและข้าราชการ 4. การแต่งตั้งข้าราชการจะเป็นระบบธรรมาภิบาล จำกัดการใช้ดุลพินิจของบุคคลเพียงคนเดียว 5. การแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนด้วยระบบคุณธรรม นอกจากจะเกิดประโยชน์ต่อข้าราชการแล้ว ประชาชนยังได้รับประโยชน์ คือ ได้ข้าราชการที่มีความรู้ ความสามารถ เป็นที่ยอมรับของสังคม เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ 6. การแต่งตั้งด้วยระบบคุณธรรมสามารถปิดช่องทางของระบบอุปถัมภ์ได้ มีความโปร่งใส 7. ทำให้ฝ่ายการเมืองมีความสำคัญน้อยลง เพราะไม่สามารถแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการระดับสูงคือ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ข้าราชการระดับสูงในระดับปลัดกระทรวงหรือหัวหน้าส่วนราชการ ต้องทำงานเชื่อมโยงกับฝ่ายการเมือง โดยน่านโยบายของฝ่ายการเมือง คือ รัฐมนตรีในแต่ละกระทรวงไปปฏิบัติ รวมทั้งต้องปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาลเพื่อที่จะตอบสนองนโยบายการเมืองได้ อีกทั้งบุคลากรแต่ละคนมีความเชี่ยวชาญต่างกัน ฝ่ายการเมืองต้องเลือกคนที่ทำงานตามนโยบายหรือตอบสนองนโยบายได้ และถ้าหากให้ปลัดกระทรวงที่ถูกแต่งตั้งโดยคณะกรรมการฯ เป็นผู้นำนโยบายการเมืองไปปฏิบัติ อาจทำให้มีปัญหาต่อการขับเคลื่อนการบริหารประเทศของรัฐบาล 2. เป็นการเพิ่มอำนาจให้ฝ่ายข้าราชการ โดยให้ข้าราชการหรืออดีตปลัดกระทรวงเป็นผู้แต่งตั้งข้าราชการด้วยตัวเอง หลักการนี้อาจขัดกับหลักบริหารราชการตามระบอบประชาธิปไตย เนื่องจากโดยทั่วไปแล้ว การแต่งตั้งหรือโยกย้ายข้าราชการจะเป็นอำนาจของฝ่ายบริหารหรือฝ่ายการเมืองในฐานะผู้ดำเนินนโยบายในการบริหารประเทศ 3. มีความซ้ำซ้อนกับระบบเดิม เพราะตามระบบเดิมหากมีการโยกย้ายข้าราชการระดับสูงอย่างไม่เป็นธรรม ผู้เสียหายจะร้องเรียนต่อคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรมให้ตรวจสอบข้อเท็จจริง ถ้าไม่ได้รับความ

ข้อดี	ข้อเสีย
ปลัดกระทรวงหรือตำแหน่งผู้บริหารที่เทียบเท่า ปลัดกระทรวงได้	เป็นธรรมชาติสามารถฟ้องต่อศาลปกครองต่อไป โครงสร้างของระบบที่เสนอใหม่นอกจากซ้ำซ้อนกับระบบเดิมแล้วยังไม่ได้เป็นการแก้ปัญหาที่แท้จริง สังคมก็อาจมองได้ว่าระบบใหม่นี้มีการเล่นพรรคเล่นพวกเหมือนเดิม ไม่มีอะไรรับประกันได้ว่าข้าราชการจะไม่มีระบบอุปถัมภ์ 4. ก่อให้เกิดการไม่ยอมรับระบบบริหารราชการแผ่นดินตามลำดับชั้น เพราะมีกรรมการคุณธรรมเข้ามาคานอำนาจระหว่างฝ่ายการเมืองและข้าราชการ 5. กลับไปสู่ระบบราชการเป็นใหญ่ มีอำนาจแต่งตั้งการบริหารงานหน่วยงานที่เป็นของราชการเอง ซึ่งสวนทางกับการเดินสู่รัฐสมัยใหม่ที่ข้าราชการต้องลดขนาดลงและอำนาจของประชาชนต้องมากขึ้น

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

สำหรับความเห็นของผู้เรียบเรียงนั้น เห็นว่าวิธีการแต่งตั้งข้าราชการระดับปลัดกระทรวงหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่เทียบเท่าปลัดกระทรวง โดยคณะกรรมการที่ประกอบด้วยบุคคลผู้มีคุณธรรมย่อมเชื่อมั่นได้ว่าข้าราชการจะได้รับความเป็นธรรมในการแต่งตั้ง เพราะการแต่งตั้งด้วยระบบคุณธรรมเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นอย่างมาก แต่ก็มีข้อสังเกตว่า การสร้างความเข้มแข็งจนทำให้อำนาจข้าราชการมากเกินไปก็จะทำให้กระทบต่อการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล จะไม่สามารถบริหารราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ อาจจะมีปัญหาต่อการขับเคลื่อนการบริหารประเทศของรัฐบาลในอนาคต

การที่คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญได้มีมติให้มีคณะกรรมการดำเนินการแต่งตั้งข้าราชการโดยระบบคุณธรรมขึ้น ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ในร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เพื่อป้องกันการแทรกแซงของฝ่ายการเมือง โดยให้คณะกรรมการดังกล่าวมีหน้าที่พิจารณาเสนอรายชื่อบุคคลที่เห็นสมควรต่อนายกรัฐมนตรี เพื่อนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงและหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่าปลัดกระทรวง หรือย้ายให้บุคคลดังกล่าวพ้นจากตำแหน่ง ซึ่งการมีคณะกรรมการดังกล่าวนี้ ทำให้มีนักวิชาการและผู้ที่เกี่ยวข้องออกมาแสดงความคิดเห็นถึงข้อดี และข้อเสีย ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้จัดทำรัฐธรรมนูญที่จะพิจารณาถึงข้อดี ข้อเสีย เพื่อนำไปพิจารณา ทบทวน แก้ไข เพื่อให้เกิดความเหมาะสม ซึ่งเรื่องดังกล่าวถือเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการพิทักษ์สิทธิความเป็นข้าราชการในสิ่งที่ถูกที่ควร และการมีคุณธรรมในการบริหารราชการแผ่นดิน

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากกระบวนการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ยังไม่แล้วเสร็จ ฉะนั้นอาจมีการปรับแก้ประเด็นของคณะกรรมการดำเนินการแต่งตั้งข้าราชการโดยระบบคุณธรรมอีกหรือไม่นั้น จะต้องติดตามกันต่อไป

บรรณานุกรม

- “เกาะติดร่างรัฐธรรมนูญ: กมธ. แจงตั้ง ขรก. ระบบคุณธรรม ไม่ก่อให้เกิดรัฐราชการ”. (23 เมษายน 2558).
กรุงเทพธุรกิจ. สืบค้น 6 พฤษภาคม 2558 จาก [ฐานข้อมูล News Center](#)
- “ข้อดี – เสีย กก. แต่งตั้งข้าราชการ”. (27 เมษายน 2558). *ข่าวสด*. สืบค้น 6 พฤษภาคม 2558
จาก [ฐานข้อมูล News Center](#)
- จรวยพร ธรณินทร์. (ม.ป.ป.). *ปัญหาการย้ายและแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนที่เกี่ยวข้องกับนักการเมือง
และนำไปสู่การร้องทุกข์ต่อ ก.พ.ค.* สืบค้น 8 พฤษภาคม 2558 จาก
<http://www.charuaypontorranin.com/index.php?lay=show&ac=article&id=538984204&Ntype=6>
- “ชี้จุดดีด้อย กก. แต่งตั้ง – ย้ายปลัด”. (3 กุมภาพันธ์ 2558). *ข่าวสด*. สืบค้น 6 พฤษภาคม 2558 จาก
[ฐานข้อมูล News Center](#)
- ปรีชา วัชรภักย์. (2558). *รัฐธรรมนูญฉบับปฏิรูปกับความเป็นธรรมที่ข้าราชการจะได้รับ* [จุลสาร].
กรุงเทพฯ : สำนักงานพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- “พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551” (25 มกราคม 2551). *ราชกิจจานุเบกษา*,
เล่ม 125 ตอนที่ 22 ก, หน้า 1
- ภาวิณี ปุณณกันต์. (ม.ป.ป.). *เมื่อข้าราชการต้องทำงานกับนักการเมือง*. สืบค้น 8 พฤษภาคม 2558
จาก <http://www.thaindc.org/>
- สำนักงานกรรมาธิการ 1 สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2558). *ตารางสรุปเจตนารมณ์รายมาตรา
ของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย*. สืบค้น 11 พฤษภาคม 2558 จาก
[http://www.parliament.go.th/ewtcommittee/ewt/draftconstitution/download/article/
article_20150428121238.pdf](http://www.parliament.go.th/ewtcommittee/ewt/draftconstitution/download/article/article_20150428121238.pdf)
- “เสียวิพากษ์ ดี – ด้อย กมธ. ยกร่างชุด รัฐราชการ”. (8 กุมภาพันธ์ 2558). *มติชน*. สืบค้น 6 พฤษภาคม
2558 จาก [ฐานข้อมูล News Center](#)